

ת"פ 17131/12/19 - מדינת ישראל נגד נופר רום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 17131-12-19 מדינת ישראל נ' רום

לפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר	המאשימה
בעניין: מדינת ישראל	
ע"י ב"כ עו"ד מיכל גפני	
נגד	
נופר רום	הנאשמת
ע"י ב"כ עו"ד גיל פרידמן ומלכי בליטנטל	

הכרעת דין

רקע

1. כתב האישום מייחס לנאשמת עבירת איסור התעללות בבעל חיים, לפי סעיף 2(א) לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), תשנ"ד - 1994 (להלן: "**חוק צער בעלי חיים**").

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 17.7.2019 בשעת בוקר, נתקלה הנאשמת בשני כלבים מסוג צ'וואווה (להלן: "**הכלבים**") בחצר ציבורית בתל אביב. בהמשך, הרימה הנאשמת אבנים גדולות מהקרקע ועקבה אחרי הכלבים. בשלב מסוים התקרבה הנאשמת אל הכלבים, בפתח רחוב, והשליכה אבן על ראשו של אחד מהם (להלן: "**הכלב**"). כתוצאה מפגיעת האבן, נגרמו לכלב שברים בגולגולת, הצטברות אוויר והמטומה אקסטרה דורלית בראשו. כתב האישום מייחס לנאשמת כי במעשים אלה התעללה בכלב והתאכזרה לו.

2. הנאשמת כפרה במיוחס לה וטענה כי תחילה הותקפה על ידי הכלבים, אשר היו ללא זמם ורצועה, ובהמשך בדרכה לביתה הותקפה על ידם שוב. הנאשמת טענה כי הרימה אבנים לא גדולות בשלב בו הותקפה לראשונה, ובשלב השני איימה מספר פעמים על הכלבים על מנת שיעזבו את המקום. רק לאחר שהכלבים לא עזבו את המקום, השליכה אבן על הקרקע ובשל זינוק הכלב לעברה - האבן פגעה בראשו.

לפיכך, הוצגו ראיות.

3. במסגרת פרשת התביעה הוגשו כל הראיות באופן מוסכם על הצדדים, ללא עדות בבית המשפט, ובהן הראיות

הבאות: סרטונים המתעדים את האירוע; הודעת הנאשמת; הודעות המתלוננת; תעודה רפואית של הכלב; צילומי אבנים.

במסגרת פרשת ההגנה העידו העדים הבאים: הנאשמת; גב' רותם עופרי (להלן: "רותם"), אחותה של הנאשמת, ומר אורי עופרי (להלן: "אורי"), אביה של הנאשמת - אשר פגשו אותה מיד לאחר האירוע; מר לאון יוסף (להלן: "לאון") - לו ידע בתחום הכלבנות; מר אלעד בלור (להלן: "אלעד") ומר אברהם כהן (להלן: "אברהם") - המתגוררים בסמוך לזירת האירוע והעידו לגבי התנהלות הכלבים לא במהלך האירוע; פרופסור אנטולי קריינין (להלן: "פרופסור קריינין") - אשר הגיש חוות דעת פסיכיאטרית לגבי הנאשמת (להלן: "חוות הדעת") והעיד לגבי מצבה הנפשי.

4. בתחילת ההליך, טען ב"כ הנאשמת טענה מקדמית של הגנה מן הצדק, במסגרתה עתר לביטול כתב האישום בשל אכיפה בררנית. נקבע כי החלטה בסוגיה זו תינתן במסגרת הכרעת הדין, לאחר שבית המשפט יחשף לחומר הראיות (החלטה מיום 27.12.2021).

טיעוני הצדדים

5. ב"כ המאשימה טענה כי הסרטון המתעד את האירוע "שווה אלף מילים" וכי יש לפרש את מעשי הנאשמת בהתאם לנצפה בו. לטענתה, ניתן לקבוע כי אין מדובר במקרה ספונטני אלא שהנאשמת "חתרה למגע" עם הכלבים: עמדה בקצה שביל; הבחינה בכלב; הרימה את ידה; המתינה שהכלב יהיה סמוך אליה על מנת לפגוע בו עם האבן וזרקה אותה עליו. בנוסף, טענה כי בהתאם לגרסת הנאשמת, קדם לאירוע מקרה בו הכלבים נבחו לעברה ועזבו את המקום לאחר שצרחו. לפיכך, ידעה הנאשמת כי די בכך על מנת להבריח את הכלבים וכי אלה אינם מפחידים. לטענת ב"כ המאשימה, הנאשמת הפריזה בעדותה בבית המשפט לגבי מצב החרדה אליו נקלעה, אותו ביקשה לבסס באמצעות חוות דעת פסיכיאטרית לפיה היא חוותה טראומה באירוע. ב"כ המאשימה ביקשה כי בית המשפט ידחה את חוות הדעת, אשר התבססה במלואה על גרסת הנאשמת בלבד מבלי לבחון תיעוד רפואי קודם מסוג כלשהו. לגבי מצבה הנפשי של הנאשמת לאחר האירוע, טענה כי מדובר בלחץ הנובע מהבנתה מכך שלמעשיה יהיו השלכות ולא מעצם חששה מפני הכלבים, כאשר ניתן ללמוד על חוסר החשש לאור המתנתה שהכלב יגיע עד אליה בטרם זרקה את האבן. עוד הוסיפה, כי מדובר בכלבים קטנים אשר עדי ההגנה אישרו כי אינם מפחידים מהם. לגבי טענת ההגנה של אכיפה בררנית, השיבה ב"כ המאשימה כי עבירת התעללות בבעל חיים אינה דומה לסוגית אחריות בעלים על כלבים. בנוסף, ציינה כי בנסיבות המקרה ניתן ללמוד כי הכלבים ניצלו הזדמנות בה דלת החצר לא נטרקה וחמקו מהשטח הפרטי למשך פרק זמן קצר. בנסיבות אלה, טענה כי עלה בידי המאשימה להוכיח את כל יסודות העבירה כפי שפורשו במסגרת רע"א 1684/96 **עמותת 'תנו לחיות לחיות' נ' מפעלי נופש חמת גדר בע"מ ואח'** (פ"ד נא(3) 832 (1997), (להלן: "ענין חמת גדר")).

6. ב"כ הנאשמת התייחס תחילה לסוגיה העובדתית וטען כי לא הוכח שהנאשמת אחזה באבנים גדולות, לא הוכח כי עקבה אחר הכלבים, וכן הדגיש כי הכלבים הם שהתקרבו אל עבר הנאשמת. לטענתו, בנסיבות המקרה לא עמדה בפני הנאשמת כל ברירה מלבד לנ ג דרך בה נהגה: הנאשמת לא היתה יכולה לברוח מהמקום שכן הכלבים היו רודפים אחריה; ככל שהנאשמת היתה בוחרת לבעוט בכלב, הרי שהתוצאה היתה דומה; הנאשמת צרחה וניסתה לאיים על הכלב. לגבי הבסיס המשפטי, הסכים ב"כ הנאשמת כי יש לבחון את הדברים בהתאם לפסיקה בענין חמת

גדר. לטענתו, המאשימה לא הוכיחה כי פעולת הנאשמת מהווה התעללות או התאכזרות כלפי בעל חיים, זאת בהתחשב בכך שמדובר בעבירת התנהגות ולא בעבירה תוצאתית. ב"כ הנאשמת הדגיש כי אינו טוען להגנה עצמית, אלא מתמקד בנסיבות המקרה בהן הנאשמת היתה במצב של חרדה בו לא היתה לה כל מודעות ליכולת להתעלל בכלב ואף לא התכוונה לכך. בהקשר זה, פירט כי הנאשמת נלחצה מהכלבים, החליטה להרים שלוש אבנים אותן אחזה ביד אחת, וכל שרצתה הוא לשוב לבית הוריה שם המתין לה תינוקה. לטענתו, ניכר מהסרטון כי הנאשמת לא צפתה שהכלבים יהיו בשביל אליו הגיעה, ובטרם השליכה אבן אף ניסתה להפחיד את הכלבים תוך הנפת ידה מעלה. לגבי המתנתה במקום בעת שהכלבים רצים לעברה, הפנה לעדויות מומחה הכלבים והפסיכיאטר מהן ביקש ללמוד על כך שהדבר נבע מפחד ומרצון להשתמש באבנים כמוצא אחרון בלבד ולא לשם התעללות. ב"כ הנאשמת הוסיף וטען להגנה מן הצדק, הנובעת מכך שלבעלי הכלבים קיימת אחריות לגבי כל מה שקורה להם, וכן הפנה לכך שבמקרה זה העידו שני עדי הגנה כי הכלבים נהגו להסתובב מחוץ לחצרם. לפיכך, עתר לזכות את הנאשמת.

דין והכרעה

7. הצדדים אינם חלוקים ביחס לעיקרי העובדות, המתועדות בסרטונים ממצלמות אבטחה בזירה. המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בשאלה האם עובדות אלה מקימות את יסודות העבירה המיוחסת לנאשמת.

בטרם אפנה לבחון את יסודות העבירה, אתייחס תחילה לעדויות שנשמעו, להן השפעה על קביעת הפן העובדתי וכן על ניתוח יסודות העבירה.

ניתוח הראיות וממצאים עובדתיים

8. ראיות המאשימה הוגשו בהסכמה. מסד הראיות הוא תיעוד האירוע במצלמות אבטחה. בתיעוד זה נראים הכלבים מסתובבים בשביל הסמוך לבית בעליהם, כשהנאשמת נראית מגיעה אל קצה השביל ושתי ידיה סמוכות לחזה. בשלב זה נראים הכלבים מתחילים לרוץ לעברה, הנאשמת נראית נעמדת, מניפה את ידה הימנית, וכעבור מספר שניות בשלב בו הכלב מתקרב אליה למרחק של כמטר עד שני מטרים - הנאשמת משליכה עליו דבר מה, שהתברר כאבן, תוך התכופפות לעברו. הכלב נראה נשכב ארצה באופן מיידי (ת/9, מצלמה 6 סרטון המסתיים בספרות 3644). הכלב הנוסף נראה עומד מרחק מטרים ספורים מהנאשמת, ואילו הנאשמת משליכה אף לעברו דבר מה, שהתברר כאבן נוספת. הנאשמת נראית חולפת על פני הכלב השוכב בעוד הכלב הנוסף נמלט מפניה, והנאשמת נראית מניפה שוב את ידה לעבר הכלב השני והולכת בשביל כשאבן גדולה בידה (ת/9, מצלמה 6 סרטון המסתיים בספרות 3715). ניתן להתרשם מהסרטונים כי מדובר בכלבים קטנים עד מאד, כפי שעולה אף מהתיעוד הרפואי של הכלב לפיו מדובר בכלב מסוג צ'יוואווה השוקל 1.6 ק"ג בלבד. בנוסף, מהתיעוד הרפואי עולה, כי כתוצאה מפגיעת האבן בראשו נגרמו לכלב מספר שברים בגולגולת אשר אחד מהם עם חדירה לתוך חלל הגולגולת, הצטברות אוויר ודימום, וכן הכלב נמצא במצב של סמי-קומה ללא תגובה לסביבה (ת/7). ראיות נוספות שהוצגו, מבססות את גודל האבנים שהשליכה הנאשמת על הכלבים: הנאשמת טענה כי אחזה בשלוש אבנים "**בגודל תפיסה של אחיזה בכף יד מלא בקוטר 5 ס"מ**" (ת/1 ש' 28-29); במהלך חקירתה תחת אזהרה הוצגו לנאשמת צילומי אבנים (ת/6), והנאשמת אישרה כי "**זה היה אבנים בגודל הזה**" (ת/1 ש' 233. ההדגשה כאן, ובכל הכרעת הדין, אינה במקור); ניתן להתרשם מאחד מסרטוני האבטחה כי האבן השלישית אותה אחזה הנאשמת, לאחר השלכת שתי אבנים לעבר הכלבים, היא אבן הגדולה מגודל כף ידה כך שאצבעות כף יד הנאשמת היו פרוסות לרווחה על מנת לאחוז בה (ת/9).

מצלמה 6 סרטון המסתיים בספרות 3715). בנוסף, ניתן ללמוד מלוח צילומים שהוגש כי גודל האבנים שהנאשמת אישרה בחקירתה כגודל האבן אותה זרקה על הכלב, הוא כגודל כל ראשו (ת/6 - צילום האבנים לעומת צילום הכלב הצמוד אליו).

9. בבית המשפט נשמעו עדויות עדי ההגנה בלבד. עדויות אלה התאפיינו במתן פירוש והסברים לראיות האובייקטיביות שהגישה המאשימה, ראיות אשר הציגו את האירוע באופן חד וברור. עדויות אלה התאפיינו בקו מגמתי באופן מודגש, אשר עורר לא מעט סימני שאלה, סוגיות שאינן עומדות במבחן ההגיון והשכל הישר ואף סתירות, כפי שאפרט להלן.

תחילה, אתייחס לעדות הנאשמת. הנאשמת תיארה בבית המשפט מפגש ראשון עם הכלבים, פרק זמן קצר לפני האירוע (להלן: "**המפגש הראשון**"). לדבריה, בעת שהיתה בגינה הסמוכה למקום האירוע, הכלבים צצו לפתע, חשפו את שיניהם וחרחרו לעברה. הנאשמת העידה כי בתגובה לכך היא צרחה ואילו הכלבים החלו לקפוץ לכיוון פניה. בשלב זה פרסה את ידה לצדדים וצרכה בקול עד שהכלבים עזבו את המקום (עמ' 13 ש' 31 - עמ' 14 ש' 16 לפרוט'). הנאשמת טענה כי הגיבה לכך בצורה קשה, חשה פיק ברכיים, רעידות ואף לא הצליחה לחייג על מנת ליצור קשר עם אביה. בשלב זה לקחה לידה שלוש אבנים "**למקרה שהם יחזרו, כדי להבריח אותם, לא כדי לפגוע בהם**" (עמ' 14 ש' 31-32 לפרוט'). בהמשך, העידה כי הגיעה לשביל וכשעמדה בפתחו הבחינה בכלבים הנמצאים בריצה לעברה. בשלב זה הרימה את ידה עם האבן לשם הרתעה, אך הכלבים המשיכו בריצה לעברה תוך חרחור ותנועות נשיכה באוויר ובעת שהכלב "**היה יותר קרוב אלי זינק אלי, ממש זינק אלי, ואז זרקתי את האבן, כשהוא עוד שניה נתן לי ביס**" (עמ' 15 ש' 19-20 לפרוט').

עדויות של הנאשמת בבית המשפט התאפיינו בתיאור מופלג של חרדה קיצונית שאחזה בה בעקבות המפגש עם הכלבים, אירוע שהביא אף לתגובות קיצוניות של רעידות בגוף, חוסר יכולת לתפקד ובכי הסטרי: "**אחרי שנגמר לי האוויר עוד המשכתי לצרוח. אני לא יכולה לחקות את הצרחה הזאתי, לדעתי זה דבר שיכול לקרות רק בזמן אמת של הישרדות**" (עמ' 14 ש' 9-10 לפרוט'); "**רעדתי ממש חזק, לא הצלחתי לפתוח את הקוד של הטלפון... באותו רגע לא הבנתי מה עושים עם הטלפון, כאילו שכחתי איך משתמשים במכשיר**" (עמ' 14 ש' 19-21 לפרוט'); "**הברכיים שלי רועדות מאוד-מאוד חזק**" (עמ' 14 ש' 24 לפרוט'); "**זו פשוט התגשמות של סיוט**" (עמ' 15 ש' 14 לפרוט'); "**אני מסתובבת אחורה לראות שהכלב שנפגע לא קם כדי לרוץ לתקוף אותי, אני עדיין מפחדת ממנו, אני ראיתי אותו עדיין זז, אני מאוד פחדתי ממנו עדיין**" (עמ' 16 ש' 4-5 לפרוט'); "**הברכיים שלי רועדות ממש חזק ואני ממש עוד רגע פורצת בבכי הסטרי**" (עמ' 16 ש' 7-8 לפרוט'); "**רעדתי ובכיתי בכי היסטרי**" (עמ' 16 ש' 12 לפרוט'); "**לא הצלחתי לדבר ברור ובאופן מלא**" (עמ' 16 ש' 18 לפרוט'); "**זה אחד הדברים המפחידים שקרו לי בחיים**" (עמ' 28 ש' 22 לפרוט').

מדובר בדוגמאות ספורות מתוך תיאורים חוזרים ונשנים השזורים לאורך כל עדות הנאשמת בבית המשפט, של מצב קשה ביותר אליו נקלעה.

לא ניתן לשלול אפשרות של תגובות כה קיצוניות וקשות לריצה של כלבים לעבר הנאשמת, תוך נביחות וחרחורים, גם אם מדובר בכלבים קטנטנים השוקלים כ- 1.5 ק"ג בלבד. יחד עם זאת, התרשמתי כי הנאשמת העידה עדות מגמתית ביותר בה ביקשה לבסס את היותה במצב של "**פאניקה**" (עמ' 21 ש' 26 לפרוט'), אשר הוביל אותה לאחוז באבנים ולהשליך לעבר הכלבים, זאת תוך העצמת תיאור התנהלות הכלבים והפרזה ביחס לתגובתה הנפשית. תיאור הנאשמת

של חלקים שונים במהלך האירוע מערערים את מהימנותה ומבססים את מגמתיות עדותה:

- הנאשמת כינתה שוב ושוב את התנהלות הכלבים כ"תקיפה" כנגדה, הן ביחס לנביחות במפגש הראשון (עמ' 13 ש' 28 לפרוט') והן לגבי האירוע בו זרקה עליהם אבנים (עמ' 26 ש' 8 לפרוט'). אין מחלוקת כי הכלבים לא נשכו את הנאשמת, לא תקפו אותה ואף לא נגעו בה (ת/145-144) ש- אלא נבחו ורצו לעברה.

- הנאשמת טענה בעת חקירתה במשטרה כי "אני לא מפחדת מכלבים אין לי פחד מכלבים אני גם מכירה חיות זה לא פעם ראשונה שאני פוגשת חיות..." (ת/1 ש' 16-17, 131). דברים אלה אינם מתיישבים עם תגובתה הקשה והקיצונית לכלבים הקטנטנים, גם אם אלה נבחו לעברה ויתכן שאף חשפו את שיניהם. לפיכך, טרחה הנאשמת לציין כי חששה מפני הכלבים אף גבר בשל העובדה שהיו ללא קולר כ"כלבים משוטטים" (עמ' 22 ש' 27-28 לפרוט') החשופים למחלות (עמ' 22 ש' 5 לפרוט').

- על אף שתיארה כי אופן התמודדותה במפגש הראשון, של צרחות ופריסת ידיה לצדדים, הביא לעזיבת הכלבים את המקום, טענה הנאשמת כי הדבר "לא עזר". טיעון זה נועד להסביר מדוע לא שבה על אופן פעולה דומה כשנתקלה בכלבים מיד בהמשך, ומדוע הצטיידה באבנים. כך, תיארה תחילה כי הכלבים עזבו את המקום במפגש הראשון, בעקבות צרחות מצדה:

אני אמרתי שאני אצרח כל כך חזק עד שעור
...
התוף שלהם יקרע והם עפים ממני.
ש' אז זה מה שקרה?
ת' כן" (עמ' 28 ש' 26-28 לפרוט').

מיד לאחר מכן טענה, באופן לא ברור, כי אופן פעולה זה לא עזר:

ש' לא פחדת? לאן הם עפו? את אומרת שצרכת כל כך, רצית
להיפטר מהם, עשית פעולות כדי להבריח אותם ממך?
ת' כן, וזה לא עזר" (עמ' 28 ש' 32-34 לפרוט').

ובהמשך:

ש' את קודם אמרת שאת לקחת אבנים כדי שיתנו לך סוג של
ביטחון שיהיה לך אמצעי להתמודד עם הכלבים.
ת' כן, להבריח אותם, כי הכלבים לא מפחדים לא
ממני ולא מהצעקות שלי"
(עמ' 32 ש' 13-15 לפרוט').

זאת ועוד: הנאשמת בעצמה טענה בחקירתה במשטרה, כי בהמשך להצלחת התמודדותה עם הכלבים במפגש הראשון באמצעות צעקות, החליטה ללכת למקום בו תוכל לפעול שוב באותה הדרך אך ביתר

אפקטיביות, במקום בו אף ישמעו את צעקותיה:

**"ש' את אומרת כי את צרחת ואף אחד לא שמע אותך עוד יותר מחזק לי את השאלה מדוע לא התקשרתי למישהו להזעיק עזרה והמשכת ללכת אל הלא נודע?
ת' הלכתי למקום שבו ידעתי שישמעו אותי אם אני צורחת ולא ידעתי איפה הכלבים..."**
(ת' 1 ש' 103-105, ההדגשה אינה במקור).

לפיכך, דברים אלה אותם העידה הנאשמת בעצמה, סותרים ושומטים את הקרקע תחת טענתה החוזרת כי הצטיידה באבנים משום שצעקותיה "לא עזרו".

- הנאשמת הסבירה כי בשל כשלונה להבריא את הכלבים באמצעות צעקות, אספה לידיה אבנים, זאת לאחר שהכלבים למעשה עזבו את המקום בעקבות צעקותיה:

"האבנים האלה כן נתנו לי בטחון להמשיך ללכת, כי אם הייתי ממשיכה עם מה שיש לי - צעקות שלא מפחידות אותם - אז הלך עלי" (עמ' 15 ש' 1-2 לפרוט').

תיאור זה, העומד בסתירה לכך שצעקות הנאשמת הוכחו כיעילות, נועד לבסס את הסברה לאופן התנהלותה. ניתן להתרשם באופן ברור כי במהלך האירוע הנאשמת לא עשתה כל נסיון לצעוק לעבר הכלבים, על אף הצלחתה במפגש הראשון שהתרחש דקות ספורות קודם לכן, אלא יידתה את האבן על ראשו של הכלב בעת שהתקרב אליה. יש לציין בהקשר זה, כי הנאשמת טענה שבמהלך המפגש הראשון הכלבים היו ממש סמוכים אליה ואף קפצו לכיוון ראשה (עמ' 14 ש' 3-4 לפרוט'), אך לא נשכו אותה ואף לא נגעו בה.

- הנאשמת טענה כי לאחר שהכלבים עזבו את המקום בהמשך לצעקותיה לעברם והנפת ידיה באויר, המשיכה ללכת לכיוון בית הוריה ביודעה כי בסמוך נמצאים פועלים אשר יוכלו לשמוע את צעקותיה ככל שהכלבים ישובו:

"אני ממשיכה ללכת לכיוון הבית של ההורים באותו מסלול בדיוק, ואני גם רוצה נורא להתקרב לשיפוצניקים שנמצאים שם למקרה שהם יחזרו, שאני אצרח ומישהו ישמע אותי צורחת" (עמ' 15 ש' 3-5 לפרוט').

בנוסף, כשנשאלה מדוע המשיכה ללכת באותו שביל בו היה הכלב הנוסף, השיבה כי אותם פועלים היו שומעים אותה, באופן ודאי:

**..." נניח שהכלבה הייתה תוקפת אותך באמצע השביל, את חושבת שהאינסטלטורים היו שומעים אותך?
ת' בוודאי" (עמ' 35 ש' 15-18 לפרוט').**

עוד ניתן להתרשם מצילום הזירה, כי באופן שונה ממיקום המפגש הראשון בגינה ציבורית, האירוע התרחש בפתח שביל אשר בקצהו היו אותם פועלים וכן הנאשמת עמדה בפתחו של השביל אשר משני צדדיו בתי מגורים. כך, על אף הצלחת הנאשמת להדוף את הכלבים בצעקות במפגש הראשון בגינה הציבורית השוממה; על אף הליכתה אל מיקום האירוע הנמצא בפתח השביל, על מנת להתקרב לפועלים בכדי שישמעו את צעקותיה; ועל אף שעמדה בסמוך לשני בתי מגורים, בשונה מהגינה הציבורית הריקה מאדם במפגש הראשון - הנאשמת לא צעקה, לא צרחה ולא העידה אף על נסיון להרים את קולה בטרם פגעה עם אבן בראשו של הכלב.

- לאחר תיאוריה הקשים של החרדה שאחזה בה בשל התנהגות הכלבים במפגש הראשון, הבהירה הנאשמת כי הלכה אל השביל בו התרחש האירוע לאחר שלא ראתה לאן הכלבים הלכו. הנאשמת טענה כי לא ראתה לאן הכלבים התרחקו בשל העובדה שהסתובבה על מנת לחפש את בעליהם:

"הם הפסיקו לקפוץ לעברי והתחילו להתרחק. לא ראיתי לאן הם מתרחקים, כי ברגע שהם הפסיקו עם החרחורים והנביחות אני הסתובבתי אחורה, הייתי בטוחה במיליון אחוז שמישהו נמצא שם, זה לא היה לי הגיוני שכלבים כאלה מסתובבים בלי השגחה" (עמ' 29 ש' 3-5 לפרוט').

טיעון זה אינו סביר ואינו הגיוני. הנאשמת תיארה את חששה הקיצוני מפני הכלבים במהלך המפגש הראשון, עד כדי הסטת פניה מהם רק לאחר שהבחינה באופן ברור כי התרחקו ממנה. קשה לקבל את הסברה של הנאשמת כי הבחינה בהם מתרחקים אך לא הבחינה לאן, הסבר שנועד להבהיר מדוע הלכה מהמקום אל אותו השביל בו היו.

- לאחר שחוקרת המשטרה שמעה מפי הנאשמת את החרדה הקשה שאחזה בה לאחר המפגש הראשון, שאלה אותה מדוע לא התקשרה להזעיק עזרה. הנאשמת השיבה תחילה כי "לא חשבתי להתקשר לאף אחד כי זה לוקח זמן להתקשר" (ת' 1 ש' 106), ומיד בהמשך הוסיפה כי "אני לא הייתי מסוגלת לפתוח את הטלפון ולהתקשר... לא הייתי במצב של לפתוח את הטלפון ולהקליד את הקוד שלי כי הידיים שלי והגוף שלי רעד" (ת' 1 ש' 106-107). בבית המשפט שינתה את גרסתה, והוסיפה כי למעשה לא זו בלבד שחשבה להתקשר למישהו, אלא אף ביצעה נסיון כושל להתקשר לאביה:

"ואני מנסה להתקשר לאבא שלי שהיה בבית עם התינוק. אני מנסה להתקשר, אבל מרוב שרעדתי, רעדתי ממש חזק, לא הצלחתי לפתוח את הקוד של הטלפון, לא הצלחתי להתביית עם האגודל על מספר מרוב שרעדתי" (עמ' 14 ש' 18-20 לפרוט').

מיד בהמשך, הוסיפה גרסה נוספת ומעצימה של השפעת האירוע עליה:

"בכלל באותו רגע לא הבנתי מה עושים עם הטלפון, כאילו שכחתי איך משתמשים במכשיר" (עמ' 14 ש' 21 לפרוט').

קשה לקבל גרסה מתפתחת זו של מצב כה קשה של רעידות חזקות, עד כדי חוסר יכולת מוטורית להתקשר וחוסר יכולת קוגניטיבית להבין את אופן השימוש בטלפון, זאת בהתחשב בדרך הפעולה המחושבת בה נקטה הנאשמת בשלב זה: איסוף האבנים הגדולות; הנפת יד יציבה בעת שהכלבים רצים לעברה; המתנה עד להגעת הכלב בסמוך אליה; זריקת האבן על הכלב תוך כיפוף בירכיים; זריקת אבן נוספת לעבר הכלב הנוסף. צפיה בסרטונים הרלוונטיים מצביעה באופן ברור על אופן פעולה מחושב זה. לאורך הנצפה בסרטונים, החל מהגעת הנאשמת אל פתח השביל ועד להליכתה לאורכו לאחר ידיו האבנים, הנאשמת לא נראית רועדת אלא פועלת באופן יציב ושוטף.

- כפי שפורט לעיל, הנאשמת בחרה לאחוז באבנים גדולות, ודאי ביחס לגודל הכלבים. במהלך עדותה בבית המשפט ביקשה הנאשמת לכרסם ממשקל המשתמע מגודל האבנים, וכשהוצג לה צילום האבנים ניסתה להתנער מכך:

ש' מציגה לך את ת/6. בחקירה שלך במשטרה הציגו לך את התמונה הזו של האבנים, שאלו אותך אם אלו האבנים שפגעו בכלב.
ת' אוקיי, אמרתי שאני לא יודעת. אמרתי גם את הגודל של האבנים שהיו לי ביד, שלוש אבנים בקוטר של 5 ס"מ.

...

ש' אז האבנים האלה מייצגות?
ת' לא, הן לא. זו היד שלי, אני לא יכולה להחזיק שלוש אבנים בגודל הזה ביד שלי. אני אחר כך נותנת תיאור של שלוש האבנים"
(עמ' 30 ש' 17-9 לפרוט').

הנאשמת אמנם טענה תחילה במשטרה כי מדובר באבנים בקוטר 5 ס"מ (ת/1 ש' 29), אולם בהמשך חקירתה בעת שעומתה עם צילום האבנים בת/6 השיבה דברים העומדים בסתירה לעדותה המגמתית בבית המשפט. בשונה מעדותה בבית המשפט, לפיה האבנים המצולמות בת/6 אינן מייצגות את האבנים שאספה לידה, כאשר נחקרה במשטרה אישרה כי **"כן זה היה אבנים בגודל הזה"** (ת/1 ש' 233). בנוסף, ניתן להתרשם באופן ישיר מגודל האבן שנותרה בידה כאבן הגדולה מגודל כף ידה (ת/9, מצלמה 6 סרטון המסתיים בספרות 3715). יש לציין ביחס לדברי הנאשמת בחקירתה במשטרה, כי לאורך החקירה מופיעים תיקונים בכתב יד המדקדקים לעיתים דקדוקי עניות (למשל המופיע בת/1 ש' 23), אולם דברי הנאשמת המאשרים את גודל האבנים - לא תוקנו על ידה.

- הנאשמת שבה והדגישה כי כלל לא התכוונה לזרוק אבנים על הכלבים ואף פחדה לעשות כן: לטענתה, הצטיידה באבנים **"כדי להבריח אותם, לא כדי לפגוע בהם"** (עמ' 14 ש' 32).

לפרוט'; עוד טענה כי "לא חשבתי בכלל שתהיה סיטואציה שאני אצטרך להשתמש באבנים האלה" (עמ' 14 ש' 34 - עמ' 15 ש' 1 לפרוט'); כך שבה וצינה ש"אני לא התכוונתי בכלל לזרוק אבן, זה פשוט היה אילוף של הרגע" (עמ' 15 ש' 32 לפרוט'), ואף הוסיפה כי "מאוד פחדתי לזרוק את האבן, אני זוכרת את הפחד שאני אזרוק את האבן והכלב יתרגז עוד יותר ואז אני אתן לו עוד יותר סיבה להיות תוקפני אלי" (עמ' 15 ש' 22-24, וכן עמ' 31 ש' 31-34 לפרוט'). דברים אלה עומדים בסתירה לפעולות הברורות הנצפות בסרטונים, לפיהן הנאשמת לא עשתה כל נסיון להימנע מזריקת האבן אותה ביצעה מיד כשהכלב התקרב לעברה. נתון זה מקבל משנה תוקף לנוכח אופן פעולת הנאשמת אך דקות ספורות קודם לכן כשצעקה עד לעזיבת הכלבים את המקום.

- לאחר שתיארה כי כלל לא התכוונה לזרוק אבן על הכלבים, ביקשה הנאשמת להבהיר כי עשתה כן כמוצא אחרון ומחוסר ברירה:

"...ובסוף הכלב שהיה יותר קרוב אלי זינק אלי, ממש זינק אלי, ואז זרקתי את האבן" (עמ' 15 ש' 19-20 לפרוט').

עיון בסרטון הרלוונטי מעלה כי הדבר אינו נכון: הכלבים נראים בסרטון במהלך ריצה לעבר הנאשמת; הנאשמת נראית מניפה את ידה וממתינה, ובעת שהכלב התקרב אליה למרחק של כמטר עד שני מטרים - השליכה עליו את האבן. הכלב לא "זינק" אל הנאשמת, בדיוק כפי שהכלבים לא "תקפו" אותה.

10. התרשמותי ממגמתיות עדות הנאשמת בתיאורה את מהלך האירוע, תוך סתירות במספר סוגיות אשר אינן מתיישבות עם ראיות שונות ובמיוחד עם הנצפה בסרטונים, עולה בקנה אחד עם התרשמותי מעדות אחותה רותם. עדות זו נועדה לבסס את הטענה בדבר תגובתה הנפשית הקשה של הנאשמת לכלבים, כפי שרותם הבחינה בעת שהגיעה לבית הוריה שם פגשה בנאשמת מיד לאחר האירוע: "אחותי בכתה בטירוף, הייתה מאוד היסטרית" (עמ' 39 ש' 22 לפרוט'). ראו עוד לענין זה את עדות אורי, אשר העיד באופן דומה לגבי מצבה הנפשי של הנאשמת בעת שהגיעה לביתו לאחר האירוע). ניתן בהחלט לקבל כי הנאשמת היתה במצב נפשי קשה לאחר שהשליכה אבן בראשו של הכלב וגרמה לו לחבלה כה חמורה. יחד עם זאת, קשה לקשור מצב נפשי זה לתגובת הנאשמת לעצם נביחת הכלבים כלפיה וריצתם לעברה, במיוחד לנוכח התרשמותי מעדות הנאשמת והקשיים הרבים שעלו במהלך עדותה.

עדותה של רותם היתה רצופה בפרצי צחוק, כגון בעת שהתבקשה לתאר את היכרותה עם הכלבים:

ש' אמרת שאת מכירה את הכלבים האלה, שאת עוברת שם והם נובחים. למה הכוונה? תתארי לי. את מכירה כלבים?
ת' אני מכירה כלבים. אני עוברת שם, אין מצב לעבור שם והם לא מחרחרים כאילו יש שם כלבים עם כלבת שנובחים עליך [צוחקת]. יש להם נביחות מלחיצות מאוד [צוחקת]
(עמ' 40 ש' 20-23 לפרוט').

כך, רותם הגיבה בפרצי צחוק גם בעת שהתבקשה לתאר את הדברים ששמעה מפי הנאשמת ביחס לאירוע:

"ש' תנסי להיזכר מה היא בדיוק אמרה.
ת' זה היה לפני שנה, [צוחקת], אפילו יותר"
(עמ' 41 ש' 17-18 לפרוט').

ובהמשך:

"ש' את עושה הקשר שכלב תקף אותה... את עושה את כל ההקשרים האלה, היא לא אמרה לך כלום מעבר ללמלמל שהיא פגעה בכלב, לא גם איך היא פגעה בכלב. זה מה שאת אומרת לנו עכשיו?
ת' [צוחקת בקול רם] לא, זה לא מה שאמרתי..."
(עמ' 42 ש' 1-5 לפרוט').

רותם אף הסתפקה במענה של צחוק בלבד, כשנשאלה לגבי הקשר בין פגיעת הנאשמת בכלב לכך שהכלב תקף אותה עובר לכך:

"ש' אז שוב - היא אמרה לך שכלב תקף אותה?
ת' היא לא אמרה לי, כשאני הבנתי שהיה משהו, שהיא פגעה בכלב—
ש' אז את עושה הקשר—
ת' [צוחקת]" (עמ' 42 ש' 30-33 לפרוט').

כשנשאלה על ידי בית המשפט מדוע היא שבה וצוחקת במענה לשאלות, השיבה כי היא צוחקת פעמים רבות ממבוכה. בית המשפט ביקש לחדד מענה זה ושאל את רותם מה מביך בשאלות להן הגיבה בפרץ של צחוק. רותם השיבה כך:

"הפרץ של צחוק היה כי אני חוזרת על אותו דבר מלא פעמים, ולא משנה מה אני אומרת עדיין היא שואלת אותי—כאילו, היא מכניסה לי מילים לפה שלא אמרתי, להפך, שאני מדגישה שהם לא נכונים, וזה יצר אצלי" (עמ' 44 ש' 31-33 לפרוט').

עיון מעמיק בתגובות הצחוק מצד רותם מעלה כי הגיבה בצחוק כבר במהלך עדותה הראשית, וכן כי הגיבה באופן זה אף ביחס לשאלה כללית כגון **"תנסי להיזכר מה היא בדיוק אמרה"**.

ניתן בהחלט להגיע למסקנות בהתבסס על התנהגותה של רותם בעת מתן עדותה בבית המשפט, התרשמותי מתגובותיה ומהתנהלותה:

"צחוק או חיוך הם תגובה אנושית נפוצה למצבים שונים ויש בכוחם ללמד את בית המשפט על נבכי נפשו של האדם, אף אם הוא אינו מסגיר את מחשבותיו באמצעות

דיבור. דברים אלו יפים בעת מתן עדות בבית המשפט או בזמן חקירה משטרתית. בית המשפט מבסס לא אחת את קביעותיו בנוגע למהימנות גרסתם של עדים ונחקרים על צחוק או חיוך שהופיע בפניהם"
(ע"פ 5270/14 אולמרט נ' מדינת ישראל, פסקה 195 (29.12.2015)).

אמנם, לא ניתן לשלול כי רותם צחקה במהלך עדותה בשל מבוכה ממעמד מסירת העדות. יחד עם זאת, אופן התנהלותה במהלך עדותה במענה לשאלות המסוימות שפורטו לעיל, ואף בעת עדותה הראשית, הותיר רושם בלתי אמצעי כי צחוקה נבע מחוסר מהימנות טיעונה הקיצוני של הנאשמת בדבר חששה הכבד מפני הכלבים הקטנטנים, עד כדי זריקת אבן גדולה בראשו של הכלב. התרשמות ישירה זו מעדותה של רותם הובילה לשאלת בית המשפט האם האירוע עצמו משעשע אותה. בשלב זה הגיבה רותם בקול חנוק מדמעות כי לא לכך התכוונה, אולם אף בשלב זה הסבירה את התנהלותה תוך התעלמות מוחלטת מחומרת תוצאת האירוע והתמקדה אך ורק בהשפעתו על משפחתה ובביקורת על המאשימה:

"...זה ממש-ממש לא מה שהתכוונתי. אני רוצה להגיד שהנושא הזה, ועכשיו בית המשפט עובר איתי לצד השני של בכי, [בקול חנוק מדמעות] הנושא הזה לא סבבה, המשפחה שלי עברה תופת בדבר הזה ועדיין עוברת. אני לא רואה את הדבר הזה כמצחיק אלא כמגוחך שאנחנו עוברים את הדבר הזה ושהפרקליטות התנהגה כמו שהתנהגה" (עמ' 45 ש' 1-5 לפרוט').

תגובה זו הוסיפה וחיזקה את התרשמותי הבלתי אמצעית מעדותה של רותם ומיחסה לתיאור הקשה של האירוע על ידי הנאשמת, באופן העומד בקנה אחד עם התרשמותי מהקשיים שהתעוררו במהימנות הנאשמת.

11. עדותו של פרופסור קריינין נועדה להוסיף ולבסס את הטענה לגבי מצבה הנפשי הקשה של הנאשמת בעקבות התנהלות הכלבים כלפיה, אשר הביא אותה לזריקת אבן על הכלב. כך ציין בחוות דעתו:

"בזמן האירוע הייתה נופר שרויה במצב של חרדה קיצונית. במצבים האלו גם קליטת המציאות הופכת להיות מעוותת (בשפעה של עוצמת החרדה קיצונית) וגם התנהגות של בן אדם מושפע מאותה קליטה מעוותת ונהפכת להיות אינסטינקטיבית, מכוונת להגן על חיים ועל שלמות הגוף" (נ/1 עמ' 8).

לא ניתן לשלול מכל וכל את התרשמותו של פרופסור קריינין כי הנאשמת חוותה את האירוע כאירוע קשה, אולם מכלול הראיות אינו תומך בטענה זו. אף עדותו של פרופסור קריינין היתה מגמתית ומעוררת קשיים, תוך התעלמות מנתונים מתבקשים כפי שיפורט להלן:

- מדובר בבדיקה שנערכה לנאשמת כשנתיים וחצי לאחר האירוע. מחוות הדעת עולה כי מאז המקרה נמצאה הנאשמת בטיפול פסיכולוגי מתחלף של שלוש פסיכולוגיות שונות. פרופסור קריינין ענה תשובות לקוניות ולא סיפק מענה מניח את הדעת לשאלה מדוע לא פנה לאותן נשות מקצוע מתחום הנפש על מנת לקבל מידע רלוונטי, אלא הסתפק בשיחה עם הנאשמת:

"ש' בדרך, אני לא יודעת מתי בדיוק, היא פוגשת שתי מטפלות קודמות ואחת נוכחית, כבר שלוש מטפלות. יש משמעות לרשימות ולתיעודי המפגשים של המטפלות הקודמות כדי לקבוע אבחנה, נכון?
לא תמיד. ת'
ניסית להשיג את החומרים האלה? ש'
אם הייתי צריך הייתי מנסה. ת'
לא היית צריך? ש'
ממש לא. ת'
למרות פער הזמנים לא היית צריך? ש'
ממש לא" (עמ' 62 ש' 1-10 לפרוט'). ת'

גם כשעומת על ידי ב"כ המאשימה עם העובדה שהתבסס על קוהרנטיות דברי הנאשמת בפניו בלבד לשם קביעת ממצאים ביחס לאמינותה, התנער פרופסור קריינין מהצורך בבדיקה יסודית למול הפסיכולוגיות שטיפלו בנאשמת החל מסמוך לאירוע. פרופסור קריינין לא סיפק מענה מניח את הדעת להתנהלות זו:

"ש' אתה אומר בעמוד 8 בפסקה השלישית [מצטטת], אתה קובע שהוא "ללא ספק אותנטי ואמין". ת'
זה חלק של הקביעה לקראת סוף חוות הדעת. ש'
ובסוגריים אתה מסביר למה ואומר - "חזרה באופן קוהרנטי על אותם פרטים..." [מצטטת]. מה זה אם לא במילים של שפת העם שהיא מספרת את אותו סיפור כל הזמן? נכון?
היא מספרת אותו קוהרנטית, המילה קוהרנטית חשוב, ושמירה על סדר כרונולוגי סופר חשוב. ת'
ויכול להיות שאם היית רואה מה היא אמרה למטפלת ש'
קודם אולי היית מגלה שלפני שנה זה פחות קוהרנטי? ת'
יכול להיות. ש'
לא יכול היה לעזור לך?
לא, ממש לא, כי בשלבים שונים אדם נמצא ת'
בעוצמות אמוציונליות שונות..." (עמ' 63 ש' 1-13 לפרוט').

רק במענה לשאלה מפורשת של בית המשפט, הסכים פרופסור קריינין כי יתכן שאכן היה מקבל מידע שונה מהפסיכולוגיות של הנאשמת, אולם לא בדק איתן דבר:

"...לשאלת בית המשפט האם אז הוא יכול לתאר את אותו אירוע בצורה שונה, אני משיב שיכולים להיות שינויים, אבל הם מינוריים, ואני בספק אם אצל

מטפלים אחרים הסיפור היה שונה מבחינה מהותית. אבל אני לא יודע, כי לא בדקתי.

ש' ת' אז יכול להיות שהיו דברים אחרים? כן" (עמ' 63 ש' 18-13 לפרוט').

- סוגיה נוספת נוגעת לאופן בדיקתה של הנאשמת על ידי פרופסור קריינין, אשר כאמור - ביסס את כל חוות דעתו על מידע שקיבל ממנה בלבד וכן על חומרי החקירה. לאור החשיבות הרבה של המידע אשר התקבל אצל פרופסור קריינין ישירות מהנאשמת לשם עריכת חוות הדעת, יש להתייחס לאופן קבלתו על ידו. פרופסור קריינין אישר כי נפגש עם הנאשמת פעמיים במהלך חודש פברואר 2022, וכן התכתב עם הנאשמת ושוחח איתה טלפונית בעניינים טכניים בלבד ולא מהותיים (עמ' 60 ש' 14-1 לפרוט'). בנוסף, הנאשם שלל באופן נחרץ כי שוחח עם הנאשמת לאחר עדותה בבית המשפט ביום 10.2.2022:

"ש' אתה שוחחת איתה אחרי כן, אחרי הדיון בבית המשפט, נכון? יכול להיות שזה היה במייל או בטלפונים. ת' ממש לא, אפשר לקחת טלפון שלי ולבדוק. לא התכתבתי ולא דיברתי על הדברים האלה, חד-משמעית" (עמ' 65 ש' 22-19 לפרוט').

בחוות דעתו ציטט פרופסור קריינין את דברי הנאשמת כדלקמן:

"עכשיו בפורטוגל זה מתחיל יותר להשתחרר לי. המרחק מישראל מאוד עוזר לי גם כן החברתי וגם להוריד את החרדה שמלווה אותי ותחושת הנרדפות" (נ/1 עמ' 3).

במהלך עדותו בבית המשפט נשען פרופסור קריינין, בין היתר, על דברים אלה וטען כך:

"...לפני הייתה אישה שפיתחה פוסט טראומה, ללא ספק, עד היום היא סובלת, עד כדי כך שנאלצה בכלל לעזוב את הארץ, שזה ממש עוצמתי" (עמ' 65 ש' 32-30 לפרוט').

פרופסור קריינין לא סיפק כל הסבר מניח את הדעת לשאלה כיצד קיבל מידע חשוב ומהותי זה לגבי מקום מגורי הנאשמת בפורטוגל והשפעתם החיובית על תחושות הנרדפות שלה, על אף שהנאשמת עברה להתגורר בפורטוגל לאחר עדותה בבית המשפט אשר ניתנה לכאורה לאחר מפגשיה עם פרופסור קריינין (ראו עמ' 66 ש' 20-8 לפרוט').

- פרופסור קריינין עומת עם קושי נוסף העולה ממתינות גרסתו לגבי אופן קבלת המידע עליו

ביסס את חוות דעתו וכן מועד מסירתו. ב"כ המאשימה עימתה אותו עם מסמך שערך לגבי הנאשמת, בטרם עריכת חוות הדעת, ונקרא "תשובת יועץ" (ת/10). לאחר שתחילה אישר כי כל המידע שכתב בחוות הדעת בפרק "תולדות החיים" הוא מידע מהותי שהיה בפניו עוד לפני מתן "תשובת יועץ", עומת עם כך שהדבר אינו נכון ומיד חזר בו אך הוסיף וטען שלא אמר את הדברים העולים בבירור מפרוטוקול הדיון:

"ש' אז כל מה שכתוב בחוות הדעת שהוגשה לבית המשפט, תולדות החיים, זה בעצם מידע מהותי שהיה לך לפני תשובת היועץ, רק פה בגלל שזה תשובת יועץ לא הכנסת ופה בחוות הדעת כן הכנסת? כן.

ת' ...

ש' ...זאת אומרת שכל המידע הזה הגיע אליך אחרי תשובת היועץ.

ת' נו, אז מה?

ש' לפני רגע אמרת לנו שכל מה שכתבת בתולדות חיים היה לפניך בתשובת היועץ.

ת' לא אמרתי

(עמ' 66 ש' 8-18 לפרוט', ההדגשה אינה במקור).

- פרופסור קריינין טען כי הנאשמת אשר היתה אָם מניקה במועד האירוע, נמצאה ב"נוף הורמונלי" שונה בתכלית מאישה "רגילה", נתון המהווה "גורם מכריע בתגובות שונות בתכלית בהשוואה לאישה שלא מניקה ולא נמצאת בתקופה לאחר הלידה" (נ/1, עמ' 8). בבית המשפט הרחיב וטען כי מדובר ב"כמות בלתי רגילה של פרולקטין, זה הורמון שאחראי על הפרשה של החלב, וזה נוצר במוח... לכן ההתנהגויות שונות" (עמ' 69 ש' 10-13 לפרוט'). כשעומת על ידי ב"כ המאשימה עם העובדה שהורמון זה, כמו גם הורמון נוסף המופרש בעת הנקה, מוכרים כהורמונים מרגיעים, לא שלל זאת אך טען שישנם מקרים בהם התגובה היא הפוכה למצופה:

"ממש לא נכון, כמו למשל "קלונקס" - זה תרופה שבאה להרגיע, אבל בדיוק באותה ספרות כתוב שיש תגובה אינדיווידואלית הפוכה לאותם חומרים

(עמ' 70 ש' 4-5 לפרוט').

גם בהיבט זה, ביסס פרופסור קריינין מסקנות על יסוד תאוריה של "נוף הורמונלי" שונה של הנאשמת, וזאת על בסיס דבריה בלבד בפניו כי היא מניקה את בנה בן השבעה חודשים. ראשית, אציין את הקושי שבקבלת הסבר בלתי מבוסס וללא כל ראיה תומכת, לפיו ישנם מקרים בהם תגובת נשים מסוימות לרמה גבוהה של הורמון הידוע כמרגיע היא תגובה הפוכה. שנית, לא ברור מדוע החליט פרופסור קריינין לתמוך את מסקנתו באופן שרירותי דווקא בסוגיה זו, ולא בכל סוגיה אחרת. שלישית, פרופסור קריינין נמנע מלקבל ומלעיין בממצאים רפואיים לגבי הנאשמת. תשובותיו לשאלותיה המתבקשות של ב"כ

המאשימה היו קצרות, בלתי מספקות, והביעו אף חוסר סבלנות:

ש'	בחוות דעת פסיכיאטריות מפרטים גם עניינים פיזיולוגיים. כלומר, רופא פסיכיאטר, בטח בתיקים של חוות דעת, מבקש לראות גם גיליון רפואי.
ת'	לא.
ש'	אין לחרדה היבטים פיזיולוגיים?
ת'	יכולים לא להיות, בטח.
ש'	אבל יכולים גם להיות?
ת'	יכולים גם להיות. אם יש התקף פאניקה - שם כן. יש חרדה - זה דבר כרוני, והדבר הזה שנים ללא כל ביטוי פיזיולוגי.
ש'	אבל יכול להיות שיש גם ביטויים פיזיולוגיים?
ת'	כן.
ש'	זה לא מעניין אותך?
ת'	לא" (עמ' 66 ש' 24 - עמ' 67 ש' 1 לפרוט').

רק בהמשך, הסביר לגבי מצבים בהם הוא נדרש לבדוק תפקודים פיזיולוגיים שונים, כגון לשם ביצוע אבחנה מبدלת. הסבר זה אינו מספק תשובה לשאלה כיצד בחר פרופסור קריינין להסתמך על דברי הנאשמת כי היא מניקה, ומכך הסיק "נוף הורמונלי" מיוחד המהווה "גורם מכריע" בתגובות שונות בתכלית לעומת נשים שאינן מניקות. ככל שזוהי אכן הערכתו המקצועית, לא ברור נמנע מלבקש מהנאשמת להציג בדיקת דם היכולה להעיד על רמת ההורמונים הרלוונטית והאחראית, כך לדעתו המקצועית של פרופסור קריינין, להתנהגותה ה"שונה" באירוע.

12. הקשיים המשמעותיים שפורטו לעיל ביחס לפערים במידע שהחליט פרופסור קריינין לקבל, אופן קבלתו, דרך הסקת מסקנותיו, הימנעותו מקבלת מידע רלוונטי, ועדותו המגמתית והבלתי משכנעת, מצטברים לכלל קושי ממשי בקבלת הערכתו המקצועית. פרופסור קריינין בחר להתמודד עם הקשיים שהוצבו בפניו, בדרך מכובדת ומכבדת על ידי ב"כ המאשימה, באופן מתנשא כלפיה:

**"הבורות מאוד קיצונית בפסיכיאטריה, כנראה שלא התייעצת עם מישהו
בתחום" (עמ' 67 ש' 7 לפרוט').**

יתכן שמעט אורך רוח היה מועיל לפרופסור קריינין לסייע לבית המשפט ולצדדים להבין כיצד ומדוע הגיע למסקנות שפורטו בחוות דעתו.

13. עדויות אלעד ואברהם, אשר העידו על מקרים בהם הכלבים היו משוחררים מחוץ לחצר, רלוונטיות לטענת ההגנה מן הצדק שטען ב"כ הנאשמת. לגבי התנהלות הכלבים בעודם משוחררים, עדויות עדי הגנה אינן בעלות משקל ביחס לטיעוני הנאשמת, במיוחד לאור העובדה ששני העדים פירטו כי גם כשהכלבים היו משוחררים הם לא נשכו אותם. אשר לעדותו של לאון, לא מצאתי כל מקום לתת משקל לפרשנותו ביחס לנצפה בסרטונים. לא ברורה מידת

מומחיותו לקבוע כי "רואים ממש שהיא לחוצה ופוחדת" (עמ' 53 ש' 33 לפרוט'), או קביעתו כי "היא לא התעללה, זו לא התעללות" (עמ' 53 ש' 34 לפרוט'). באופן דומה, לא מצאתי לתת כל משקל להתייחסותו לכלב מגזע צ'יוואווה השייך לנכדתו ונשך לדבריו מספר אנשים, זאת ללא כל פירוט או ראיה תומכת. לא ברור מה הקשר שביקש לעשות בין אותו כלב מסוים לבין הכלבים במקרה הנדון אשר עדי ההגנה העידו כי לא ננשכו על ידם גם כששוטטו, נבחו וליוו אותם בדרכם.

התשתית הנורמטיבית ובחינת המקרה במסגרתה

14. סעיף 2(א) לחוק צער בעלי חיים קובע כך:

"לא יענה אדם בעל חיים, לא יתאכזר אליו ולא יתעלל בו בדרך כלשהי".

לשון הוראת החוק מלמדת כי מדובר בעבירת התנהגות לה שלוש חלופות: עינוי, התאכזרות והתעללות בבעל חיים. המחוקק בחר שלא לפרט ולא לגדור את גדרם של מונחים אלה, אשר עיקרם הוא בציווי המוסרי הטמון בהם.

כב' השופט מ' חשין ניתח את יסודות העבירה בדיון בענין חמת גדר. אמנם, אותו מקרה עסק בבקשה למתן צו מניעה כנגד מופע בשם "קרב תנין אדם", אולם ניתוח העבירה הפלילית במסגרתו מהווה את ההלכה המשפטית.

בית המשפט קבע בענין חמת גדר שלושה יסודות מצטברים לשם קיום העבירה:

- יסוד נפשי של מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות, בהתאם להוראת סעיף 20(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). נקבע כי אין צורך בהוכחת כוונה (שם, פסקה 16).
- כאב או סבל לחיה כתוצאה מהמעשה, כאשר די בדרגה שאינה גבוהה במיוחד על מנת לקיים יסוד זה (שם, פסקאות 17-18).
- חוסר קיום הצדק או תכלית למעשה (שם, פסקאות 21-22).

15. היסוד הראשון הוא היסוד הנפשי. הסנגור טען כי לנאשמת לא היתה מודעות ליכולתה להתעלל בכלב ואף לא התכוונה לכך. כאמור בענין חמת גדר, היסוד הנפשי הנדרש הוא של מודעות ולא של כוונה. יסוד זה מתקיים אף בפזיזות המתבטאת באדישות לאפשרות גרימת התוצאה או בקלות דעת של נטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאה, מתוך תקווה להצליח למנוע אותה (הוראת סעיף 20(א)(2) לחוק העונשין).

טיעון הסנגור לגבי מצבה הנפשי של הנאשמת, כמשפיע על מודעותה, לא הוכח דיו וזאת בהתחשב בניתוח מכלול הראיות אשר הצביע על קושי משמעותי ביותר בייחוס מצב נפשי קיצוני בעת ביצוע העבירה. כאמור, הראיות האובייקטיביות מהוות את מסד הראיות (ראו פירוט בסעיף 8 לעיל), ולא מצאתי כרסום בעוצמתן ובמסקנות המתבקשות מהן.

יתרה מכך: אף ככל שטיעון ההגנה בענין זה היה מתקבל במלואו, הרי שחשש קיצוני של הנאשמת מפני כלבים משוטטים בשל היותה מניקה (עמ' 15 ש' 9-12 לפרוט'), וכן רצונה להגיע לבית הוריה בצורה המהירה ביותר בהיותה בפאניקה (עמ' 21 ש' 26 לפרוט'), אך מבססים את אדישותה לגרימת התוצאה או קלות דעת ביחס אליה, אם לא למעלה מכך.

לשם בחינת קיום יסוד המודעות, ניתן להסתייע בחזקת המודעות לתוצאות המעשים:

"לצורך הוכחתה של המודעות לאפשרות גרימת התוצאה, ניתן להסתייע בחזקת המודעות הכללית הקובעת כי 'אדם מודע, בדרך כלל, למשמעות התנהגותו, מבחינת טיבה הפיזי, קיום נסיבותיה ואפשרות גרימת התוצאות הטבעיות שעשויות לצמוח ממנה'" (דנ"פ 404/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (19.6.16)).

בנסיבות המקרה הנדון, התנהגות הנאשמת עולה בצורה ברורה וחדה מחומר הראיות: לקיחת שלוש אבנים גדולות לידה לאחר מפגש ראשון עם הכלבים; עצירה בקצה השביל; עמידה במקום בעת שהכלבים רצים לעברה; הרמת יד ימין בה אחזה באבנים; המתנה להגעת הכלב בסמוך אליה; הטחת אבן בכלב תוך כיפוף ברכיים. מכלול נסיבות אלה מתגבש לתמונה שלמה ואינו מותיר כל ספק כי לכל הפחות מתקיים יסוד של פזיזות במעשים אלה המקיים את יסוד המודעות הנדרש.

16. היסוד השני, של כאב או סבל לכלב, מתקיים אף הוא במקרה הנדון. התייעוד הרפואי (ת/7) והצילומים (ת/6) מבססים למעלה מהנדרש בסוגיה זו, לגביה נקבע כי אין לקבוע "מד סבל" וכי די בכאב או בסבל לאו דווקא בדרגה גבוהה במיוחד (ראו ענין חמת גדר, פסקאות 17-18).

17. היסוד השלישי, של הצדק או תכלית למעשה, הוא יסוד מורכב בשל אופי ההכרעה הבוחנת את נסיבות המקרה אך משלבת גם התייחסות ערכית (ענין חמת גדר, פסקה 22). כך קבע כב' השופט חשין את דרך בחינת קיומו של יסוד זה, לאחר קביעת קיומו של היסוד השני:

"שומה עלינו לברר ולמצוא לאיזו תכלית עשה פלוני מה שעשה, והאם תכלית היא המשקפת ערך חברתי ראוי? ובמקום שיימצא לנו כי התכלית ראויה, נוסיף ונבדוק האם האמצעי שפלוני נקט אותו הוא אמצעי ראוי? ולבסוף: האם יש שקילות בין הסבל והייסורים שבעל החיים נושא בהם לבין התכלית והאמצעים, האם נתקיים מבחן ה'מידתיות'?" (ענין חמת גדר, פסקה 22).

יישום ניתוח הראיות והממצאים העובדתיים על מצע זה, אינו מותיר כל ספק כי מעשי הנאשמת אינם צולחים אף את אחת המשוכות שהתוותה הפסיקה, לא כל שכן את כל המשוכות הנדרשות:

- האם תכלית מעשי הנאשמת משקפת ערך חברתי ראוי?

כפי שפורט בהרחבה, לא נשקפה כל סכנה לנאשמת מצד הכלבים, זאת בהתחשב בנסיבון המפגש

הראשון בו נבחו לעברה אך לא תקפו אותה, על אף טענתה כי מדובר היה ב"תקיפה". זאת ועוד: הנסיון המוצלח של הנאשמת במפגש הראשון, כאשר לא הותקפה ואף הצליחה להניס את הכלבים בצעקות בלבד, מוסיף ומבסס מסקנה זו. ניתוח הראיות הביא לדחיית הטענה בדבר סכנה לנאשמת. לפיכך, התקשיתי למצוא לשם איזו תכלית ראויה ביצעה הנאשמת את המעשה ואיזה ערך חברתי הוא משקף.

על אף שדי בכך שמעשי הנאשמת אינם צולחים משוכה זו, אוסיף ואתייחס להלן לרכיבים הנוספים שהותוו בפסיקה, זאת בבחינת למעלה מהצורך.

- ככל שנמצאה תכלית ראויה למעשה, האם האמצעי שננקט הוא אמצעי ראוי?

אף אם היה נמצא כי אכן נשקפה סכנה מסוימת לנאשמת מצד הכלבים, והנאשמת אכן חשה כי עליה להגיע במהרה אל בנה הפעוט בבית הוריה, הרי שהאמצעי בו בחרה לנקוט אינו אמצעי ראוי. ניתן להעלות על הדעת דרכי פעולה רבות בנסיבות שנוצרו, ולמעשה די לשוב ולציין דרך פעולה יעילה ואפקטיבית בה נקטה הנאשמת בעצמה במהלך המפגש הראשון, פרק זמן קצר ביותר קודם לאירוע. אין ספק כי האמצעי בו נקטה כנגד הכלב, הטחת אבן גדולה בראשו, אינו אמצעי ראוי.

- האם קיימת מידתיות בין הסבל והייסורים שנגרמו לכלב לבין התכלית?

קיימת קוטביות בין תכלית פעולת הנאשמת, ככל שהיתה מתקבלת טענתה כי חשה בסכנה, לבין מידת הסבל שנגרם לכלב. תכלית הנאשמת של הגנה מפני כלב השוקל כ-1.5 ק"ג, אשר דקות ספורות קודם לכן הסתפק בנביחות כלפיה ועזב את המקום לאור צעקותיה, אינה יכולה לשקול בכל קנה מידה כנגד גרימת מספר שברים בגולגולת הכלב, אחד מהם עם חדירה לתוך חלל הגולגולת, והימצאות הכלב במצב של סמי-קומה ללא תגובה לסביבה.

18. ב"כ המאשימה צדקה בדבריה: "תמונה אחת שווה אלף מילים". עיון בסרטון המתעד את האירוע, אינו מותיר כל מקום לספק כי מעשי הנאשמת עולים בגדר התאכזרות לבעל חיים והתעללות בו. עבור הקורא, ממנו נבצר מלצפות בסרטון, אפרט פעם נוספת: איסוף האבנים הגדולות; הגעה לפתח השביל ועמידה במקום; הנפת יד יציבה בעת שהכלבים רצים לעברה; המתנה עד להגעת הכלב בסמוך אליה; זריקת האבן בראשו של הכלב תוך כיפוף ברכיים; זריקת אבן נוספת לעבר הכלב הנוסף.

התנהגות הנאשמת מהווה פגיעה קשה וחסרת רחמים בכלב, גרימת סבל וייסורים בלתי מוצדקים ושלא לצורך. התנהגות זו עומדת בסתירה לעולם הערכים והמוסר של החברה בישראל, העומדים בבסיס הצורך בהגנה על בעלי החיים.

לפיכך, לא נותר כל ספק כי הנאשמת ביצעה עבירה של התעללות בבעל חיים והתאכזרות לו.

טענת הגנה מן הצדק

19. הסנגור טען להגנה מן הצדק בשל אכיפה בררנית כנגד הנאשמת, בהתבסס על שתי הנמקות שונות: האחת - העובדה שהמתלוננת, בעלת הכלבים, נחקרה באזהרה בשל כך שהכלבים נמצאו משוטטים מחוץ לחצרם, אך לא

הוגש כנגדה כתב אשום. בהקשר זה, טען כי הנאשמת נחשפה לסכנה ממשית מצד הכלבים ותהא האם חיי כלב חשובים מחיי אדם; השניה - טענה כי אינו מכיר מקרה בו הוגש כתב אשום בשל פעולה אחת כנגד בעל חיים אשר סיכן את האדם שפעל כנגדו.

לגבי ההנמקה הראשונה, הפנתה ב"כ המאשימה לגרסת המתלוננת לפיה הכלבים שוהים בחצר מגודרת לה שער הנטרק באופן אוטומטי ונפתח באמצעות קוד. במקרה הנדון, בנו של בעלה הוא שיצא מהחצר ולא השגיח כי נותר פתח צר כשהשער לא נטרק לחלוטין, פתח אותו ניצלו הכלבים הקטנטנים על מנת לצאת. בנסיבות אלה, כשהדבר לא היה בשליטתה של המתלוננת או בידיעתה, נסגר התיק כנגדה מחוסר אשמה.

עיון בסרטונים שהוגשו מבסס את דברי ב"כ המאשימה, כאשר ניתן להבחין בכל אשר פורט על ידה מתוך גרסת המתלוננת. בנסיבות אלה, חומר החקירה אכן מבסס את החלטת המאשימה לסגור את התיק כנגדה, בהיעדר כל ראיות לגבי ידיעתה או שליטתה בכך שאדם אחר הותיר פתח בשער החצר. בנוסף, ניתן ללמוד מהסרטונים כי אכן מדובר בחצר מגודרת היטב ובשער האמור להיסגר באופן אוטומטי.

בנוסף, ובבחינת למעלה מהצורך, אפנה לכך שהשאלה הראשונה אותה יש לבחון במסגרת הגנה זו, היא **"מהי קבוצת השוויון שעמה נמנה מי שמעלה את טענת האכיפה הבררנית"** (ע"פ 8551/11 יצחק כהן סלכני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (12.8.2012)). בנסיבות המקרה, ודאי שלאור הממצאים העובדתיים, כלל לא ניתן להשוות את המיחוס לנאשמת עם הטענה שנטענה ביחס למתלוננת ולפיכך אין מדובר בקבוצת שווים.

לגבי ההנמקה הנוספת, כי המאשימה אינה מגישה כתבי אשום בנסיבות דומות, הסתפק ב"כ הנאשמת בעצם העלאת הטענה. על מנת לבסס את טענתו בדבר אכיפה בררנית, על טוען הטענה לעמוד בנטל הוכחה ראשוני, בראיות, זאת נוכח חזקת התקינות המנהלית העומדת למאשימה (ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נ' פולדי פרץ, פסקה 38 בפסק דינו של כב' השופט פוגלמן (10.9.13)). אשר להיקף הראיות הנדרש, נקבע באותו עניין ברוב דעות (כב' הנשיא גרוניס וכב' השופט ג'ובראן), כי **"על הנאשם להראות, כי לאורך זמן ובאופן שיטתי (או קרוב לכך) קיבלו הרשויות המנהליות במקרים דומים החלטות שונות מאלה שנתקבלו במקרה שלו"** (פסקה 4 בפסק דינו של כב' הנשיא גרוניס). במקרה הנדון לא הוגשה כל בקשה לקבלת מידע וממילא - לא הוצגו כל מידע או ראיה בסוגיה זו.

לפיכך, טענת ההגנה מן הצדק נדחת.

לאור כל האמור לעיל, אני מוצא את הנאשמת אשמה ומרשיעה בעבירת התעללות בבעל חיים והתאכזרות לו.

ניתנה היום, כ"ג חשוון תשפ"ג, 17 נובמבר 2022, במעמד הצדדים